

ΔΗΜΟΦΟΣΝ

ΕΤΟΣ 22ο | ΤΕΥΧΟΣ 98 | ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

**Για ένα πράγμα δεν έχουμε δικαίωμα:
να είμαστε δυστυχισμένοι.
Πρέπει να διεκδικούμε παντού την ευτυχία μας.**
Μίκης Θεοδωράκης (1925-2021)

[από συνέντευξη στο περιοδικό Τέταρτο και στον Στάθη Τσαγκαρουσιάνο, το 1985]

ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”
ΕΚΔΟΤΗΣ
Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Κοροπούλης Βασίλης
Κοροβέση Ελένη
Παπαϊωάννου Παναγιώτης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ
Λαϊνάς Παναγιώτης -
Μποχάρτζας Γεώργιος
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
Κωνσταντίνα Πέππα
Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ
Μήτσου - Τσιάμη Κατερίνα
Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση
28ης Οκτωβρίου 3, 196 00
Μάνδρα Αττικής
Τηλ.: 6977.781.753
www.dimofon.gr
e-mail: info@dimofon.gr

Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλάσσεται με
όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων
που τα υπογράφουν.
Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση
άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η
πηγή τους.
Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 4/10/2021.

ΕΤΟΣ 22ο
ΤΕΥΧΟΣ **98**

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Ιδανικό πορτραίτο ενός ναυτικού

Είχε ασπίδα τον θυμό και την οργή κοντάρι
και φόραγε για κράνος του πάντα την ειρωνεία
μα έκρυψε μία καρδιά μικρό προσευχτάρι
π' έσερνε παραμάσκαλα στα μπάρκα και στα πλοία.

Φορές φορές τον έβρισκες να κάθεται σα βράχος
στην κουπαστή του καραβιού, τα φρύδια του σμιγμένα
το κάρο ατενίζοντας και το νερό μονάχος
κρύβοντας μ' επιμέλεια τα μάτια τα κλαμένα.

Είχε γυναίκα στη στεριά, παιδιά, μάνα, πατέρα
μ' αυτός θαλασσοδέρνονταν σε μακρινά ταξίδια
συνήθισε να βλέπει πια το μπλε πέρα ως πέρα
στη θάλασσα, στον ουρανό, μες στην ψυχή την ίδια.

Τα βράδια μ' άλλους ναυτικούς ψαρεύανε ξιφίες
ψιλή κουβέντα πιάνοντας για τ' άγνωστα τα μέρη
που πήγαν και ταξίδεψαν, λέγοντας ιστορίες
π' ο θρύλος απαράλλακτες τις είχε μεταφέρει.

Άλλοτε μαζευόντουσαν σε κάποιου την καμπίνα
παίζοντας ζάρια και καρτιά, καπνίζοντας τσιγάρα
ή έπειτα 'πο τη δουλειά πίναν καμιά ρετσίνα
και μεθυσμένοι βρίζαντε των στεριανών τη φάρα.

Ήταν καλός, ήταν κακός, κανένας δεν το ξέρει
μα σίγουρα ήταν γονιός, πονούσε τα παιδιά του
ελπίζω γράφοντας γι' αυτόν ο άνεμος να φέρει
απόφια την ευγένεια π' έκρυψε στην καρδιά του.

ΣΧΟΛΙΑ: Το ποίημα επιχειρεί να αποδώσει μια όψη της ζωής του ναυτικού όπως την βιώνουν τα παιδιά που έχουν πατέρα στα καράβια. Ίσως η εικόνα αυτή να 'ναι κάπως αφελής αλλά τουλάχιστον εγώ έτσι την βίωσα μέσα από τις διηγήσεις του πατέρα μου. Επιπλέον θα ήθελα να σημειώσω ότι τα γεγονότα που αναφέρω στο ποίημα δεν είναι όλα αληθινά. Ορισμένα τα φαντάστικα για να αποκτήσει το ποίημα μία ροή και άλλα τα επινόσα για να ταιριάζουν στο μέτρο και την ομοιοκαταληξία του ποιήματος.

Θεωνάς Χαρατσής

Η εκκλησία και το 1821

Δεδομένου ότι το τρέχον έτος είναι στο σύνολο του αφιερωμένο σε επετειακές εκδηλώσεις και άρθρα για την εθνεγερσία του 1821, θα ήθελα κι εγώ να καταθέω μία μικρή συνεισφορά. Θέλω να αναφερθώ στη σχέση και επίδραση τής Ελληνικής Εκκλησίας και τού iερατείου στην επανάσταση. Δεν θα αναφερθώ όμως στη θετική σχέση, συμμετοχή και υποστήριξη της επανάστασης από τον ελληνικό κλήρο (Παπαφλέσσας, Παλαιών Πατρών Γερμανός, Σαλώνων Ησαΐας, Θεόκλητος Φαρμακίδης κλπ.), γιατί είναι ένα θέμα που έχει αναλυθεί διεξοδικά. Θα αναφερθώ στην άλλη όψη του νομίσματος, την αρνητική στάση που είχε μέρος τού κλήρου στην επανάσταση κατά τού Θωμανικού ζυγού, μία πτυχή που δεν έχει αναφερθεί αρκετά. Τα γράφω αυτά παρ' ότι πιστός Ορθόδοξος, διότι πιστεύω ότι χρέος ενός Χριστιανού είναι να παραδέχεται την αλήθεια στο σύνολο της, έστω και πικρή, και όχι να προβάλλει μόνο το μέρος της που είναι λαμπρό και κολακευτικό για την "παράταξη" του.

Η αρνητική αυτή πτυχή της σχέσης Εκκλησίας και Ελληνικής επανάστασης αναδεικνύεται στο έργο "Ελληνική Νομαρχία" ανωνύμου συγγραφέως στις αρχές του 19ου αιώνα. Στα σχολικά εγχειρίδια ιστορίας των μαθητικών μας χρόνων χαρακτηρίζοταν ως έργο προκατειλημένου αντι-κληρικαλιστή συγγραφέα, διαβάζοντας το όμως σχημάτισα διαφορετική εντύπωση. Υπάρχει μεν έντονος αντι-κληρικαλισμός, ο οποίος όμως δεν πηγάζει από αθεϊστικές ή αντιθροποκευτικές ή άθροπος αντιλήψεις, αλλά από την αποστροφή ενός θρήσκου και ιδεολόγου μορφωμένου Έλληνα προς την ηθική έκπτωση και την πνευματική κατάντια μεγάλου μέρους τού κλήρου της Τουρκοκρατίας.

Στο βιβλίο του ο συγγραφέας σπλιτεύει το ότι πολλοί αμόρφωτοι κληρικοί και καλόγεροι τής Τουρκοκρατίας επαναλάμβαναν στους Έλληνες ότι ο Θεός επέτρεψε την υποδούλωση μας στον Θωμανικό ζυγό εξ αιτίας των αμαρτιών μας. Με αυτόν τον τρόπο καλλιεργούσαν στις ψυχές των υποδούλων μία μοιρολατρική στάση αποδοκής της δουλείας των. Ποιός απλός και ευσεβής άνθρωπος του λαού θα τολμούσε να εξεγερθεί όταν πίστευε ότι η επανάσταση ήταν αντίθετη στο θέλημα του Θεού; Μοιραία πλέον περίμενε την απελευθέρωση του ουρανοκατέβατη, ως απόδειξη της αλλαγής του θελήματος του Θεού, παραμένοντας ο ίδιος αδρανής (δεν θυμίζει αυτή η στάση και την συμπεριφορά πολλών θρήσκων ανθρώπων σήμερα). Είτε εξηγείται η αδράνεια της πλειονότητας τού ελληνικού λαού στον Θωμανικό ζυγό για περίπου τέσσερις αιώνες. Οι διάφορες τοπικές εξεγέρσεις που έγιναν από λίγους θαρραλέους αγωνιστές δεν είχαν επαρκή λαϊκή υποστήριξη και αναπόφευκτα απέτυχαν. Και κατά την γνώμη μου, ίσως έτσι εξηγείται και η ρήση του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη "ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για την απελευθέρωση της Ελλάδας και δεν την παίρνει πίσω". Γιατί ο ήρωας να επικαλεσθεί τον Θεό στην δύλωση του για τον ξεσκωμό, δεν αρκούσε η επίκληση της επιθυμίας του έθνους για ελευθερία; Θα απαντήσει κάποιος ότι υποδήλωνε την πίστη του στην στήριξη του δίκαιου εθνικού αγώνα από τον Θεό. Συμφωνώ, αλλά μήπως ήθελε ταυτόχρονα να υπερνικήσει τις θρησκευτικές αναστολές ορισμένων πιστών, που φοβούνταν ότι η εξέγερση δεν ήταν ευάρεστη στον Θεό, επηρεασμένοι από τις πλανεμένες απόψεις κάποιων ιερωμένων;

Από το βιβλίο μαθαίνουμε ότι οι θέσεις των επισκόπων, αλλά και των απλών ιερέων στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας ήταν συχνά αντικείμενο χρηματικής συναλλαγής. Οι κληρικοί που με αυτόν τον τρόπο έπαιρναν την επίζηλη θέση, στη συνέχεια με διάφορους τρόπους έπαιρναν χρήματα από τον λαό, εκμεταλλευόμενοι την αφέλεια και την πίστη του (για την ακρίβεια την ευπιστία του). Πολλοί καλόγεροι από το Άγιο Όρος περιόδευαν στην ελληνική επαρχία με ιερά λείψανα, συλλέγοντας ελεημοσύνες από τους πιστούς για την παρεχόμενη ευλογία. Με δεδομένο ότι η δραστηριότητα

ήταν προσοδοφόρα και επίσης δεν υπήρχε τρόπος πιστοποίησης της αυθεντικότητας των λειψάνων, μάλλον έτσι εξηγείται η σημερινή ύπαρξη οστών για κάποιους αγίους επί πλέον των προβλεπομένων από την επιστήμη της ανατομίας.

Αυτή η ηθική έκπτωση μεριδίας του κλήρου στην Τουρκοκρατία και η μετάλλαξη του ιερού λειτουργήματος τους σε κερδοφόρα επικείρωση εξηγεί βεβαίως την αντίθεση τους σε οποιαδήποτε σκοπούμενη επαναστατική δράση. Όντας οικονομικά βολεμένοι, γιατί να παρακινήσουν τον λαό σε εξέγερση, εφόσον αυτό θα έθετε σε κίνδυνο την οικονομική τους ευμάρεια; Έκρυβαν λοιπόν τα ταπεινά κίνητρα τους πίσω από θεολογικά σοφίσματα για τημωρία του έθνους με την Τουρκική δουλεία λόγω των αμαρτιών μας.

Ήταν λοιπόν ευχής έργον που κάποια στιγμή της Ιστορίας ο ελληνικός λαός, με την βοήθεια φωτισμένων ανθρώπων, λαϊκών και κληρικών, υπερνίκησε τις θρησκευτικές αναστολές που του είχαν εμφυσίσει ανάξιοι ρασοφόροι και ξεσκώμιθηκε για να ελευθερώσει την πατρίδα μας.

**Πάνος - Σωκράτης Λουμάκης
Ιατρός**

Υ.Γ. Φωτογραφία του πίνακα "Η Ελλάς ευγνωμονούσα" του Θεόδωρου Βρυζάκη

Πυρκαγιές

Δεν έχει τέλος ετούτη η φωτιά.

Ποιος καίει τις Ζωές μας;

Καταστροφή στο δρόμο της.

Σε ποιους αφήναμε το μέλλον μας;

Δολοφόνους κειροκροτούμε;

Σε φονιάδες δώσαμε το αύριο;

Πως να μην κλάψω;

Πως να μην το δω;

Πως να μην κοιτάξεις πίσω;

Ποιο κουράγιο θα δώσει ώθησην;

Πως ξεκινάς απ' την αρχή;

Πρόσφυγας στον τόπο σου.

Έγκλημα μπροστά στα μάτια.

Μακαίρια στην καρδιά.

Μαύρα πνευμόνια πως αναπνέουν;

Μαύρες Ζωές πώς επιβιώνουν;

Δεν έχει τέλος αυτό το πανηγύρι.

Ήξεραν οι ποιητές.

Σαν προφήτες μίλησαν.

Ανοίξτε μάτια και αυτιά.

Ο θάνατος μπροστά.

Στάχτες οι Ζωές.

Ψυχές και κτίρια στις φλόγες.

Στην κόλαση που ζούμε.

Άγγελοι να γινούμε.

ΣΧΟΛΙΑ: Το ποίημα είναι εμπνευσμένο από τις φωτιές που κάθε καλοκαίρι ζούμε. Που σκοτώνουμε τα δάση, αυτούς τους πνεύμονες Ζωής.

Πόππ Πρίντεζη

Τύπος και 1821

ΗΆλωση της Κωνσταντινούπολης, την 29η Μαΐου 1453, παρά την ηρωική αντίσταση του τελευταίου αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, σηματοδοτεί τη διάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, αν και τα περισσότερα από τα εδάφη της είχαν περιέλθει στους Οθωμανούς νωρίτερα.

Πολλοί Έλληνες, πάντως, ήδη νωρίτερα, πολύ περισσότερο τότε, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, καταφεύγουν σε διάφορες πόλεις του εξωτερικού, όπου σιγά – σιγά οι ελληνικές παροικίες ενισχύονται και γίνονται ιδιαίτερα δραστήριες. Σε αυτές τις παροικίες θα δουν το φως οι πρώτες ελληνικές / ελληνόγλωσσες εφημερίδες.

Η πρώτη ελληνική / ελληνόγλωσση εφημερίδα εκδόθηκε στη Βιέννη το 1784 από τον γερμανό νομοδιδάσκαλο Ιωσήφ Μπαουμάιστερ με συντάκτη τον Γεώργιο Βεντότη από τη Ζάκυνθο. Κατόπιν πιέσεων των τουρκικών αρχών προς τις αυτοτριακές η εφημερίδα έκλεισε μετά από δύο μόλις μήνες κυκλοφορίας. Δυστυχώς από την έκδοση αυτή δεν έχει σωθεί ούτε ένα αντίτυπο, με αποτέλεσμα να μην γνωρίζουμε ούτε καν τον τίτλο της.

Τα υπόλοιπα ελληνόγλωσσα προεπαναστατικά έντυπα, εφημερίδες ή περιοδικά, ήταν κατά χρονολογική σειρά εκδόσεως, τα εξής:

- **"Εφημερίς"**. Βιέννη, Δεκέμβριος 1790 - Δεκέμβριος 1797.
- **"Ερμής ο Λόγιος"**. Βιέννη, Ιανουάριος 1811 - Μάιος 1821.
- **"Ειδήσεις διά τα ανατολικά μέρη"**. Βιέννη, Ιούλιος - Δεκέμβριος 1811 [52 φύλλα, 416 σελίδες], που συνεχίζεται ως
- **"Ελληνικός τηλέγραφος"**. Βιέννη, Ιανουάριος 1812 - 1836, με παραρτήματα τον **"Ελληνικό Παρατηλέγραφο"** και από το 1817 τον **"Φιλολογικό Τηλέγραφο"**.
- **"Καλλιόπη"**. Βιέννη, Ιανουάριος 1819 - Μάρτιος 1821.
- **"Αθηνά"**. Παρίσι, Φεβρουάριος - Μάιος 1819 [6 τεύχη μόνον, 192 σελίδες]
- **"Μέλισσα"**. Παρίσι, 1819 - 1821.
- **"Ιρις ή Τα vuv ελληνικά"**. Λονδίνο [αναγγέλθηκαν μέσω του "Λόγιου Ερμή", αλλά μάλλον δεν εκδόθηκε τελικώς]
- **"Μουσείον"**. Λονδίνο.

Στις 22 Φεβρουαρίου 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, Γενικός Επίτροπος της Ανωτάτης Αρχής της Φιλικής Εταιρείας, διαβάνει τον ποταμό Προύθο, ενέργεια που σηματοδοτεί την έναρξη της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Στις 17 Μαρτίου 1821, οι Μανιάτες, με πρόεδρο τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, ύψωσαν τη σημαία της επανάστασης στην Τσίμοβα, σημερινή Αρεόπολη της Λακωνίας. Οι Μανιάτες αποφασίστηκε να κινηθούν, σε δύο ομάδες, αφενός μεν προς την Μιστρά και την Μονεμβάσια, αφετέρου δε προς την Καλαμάτα, την οποία απελευθέρωσαν, χωρίς να συναντίσουν αντίσταση, στις 23 Μαρτίου. Δύο ημέρες πριν είχε απελευθερωθεί, από οπλαρχηγούς και αγωνιστές της Ακαΐας, η πόλη των Καλαβρύτων. Αυτές ήταν οι πρώτες πολεμικές επικειρήσεις της Ελληνικής Επανάστασης κατά των Οθωμανών Τούρκων, τελευταία μάχη της οποίας ήταν αυτή στην Πέτρα Βοιωτίας, στις 12 Σεπτεμβρίου 1829. Βεβαίως της τελευταίας αυτής μάχης έχουν προηγθεί η υπογραφή της Συνθήκης Ειρηνεύσεως της Ελλάδος, στο Λονδίνο, στις 6 Ιουλίου 1827, η καθοριστική ναυμαχία του Ναυαρίνου στις 20 Οκτωβρίου 1827, η άφιξη του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας, Ιωάννη Καποδίστρια, στο Ναύπλιο, στις 8 Ιανουαρίου 1828 και η υπογραφή πρωτοκόλλου, τον Μάρτιο του 1829, με το οποίο καθορίζονται τα σύνορα του νέου ελληνικού κράτους.

Σ' αυτή την παρατεταμένη επαναστατική περίοδο και στο αμέσως μετά απ' αυτήν χρονικό διάστημα εκδόθηκαν, κατά χρονολογική σειρά, οι ακόλουθες εφημερίδες:

- **"Σάλπιγξ Ελληνική"**. Καλαμάτα, Αύγουστος 1821 [μόλις 3 φύλλα: 1^η, 5^η και 20^η Αυγούστου 1821].

- **"Ελληνικός Καθρέπτης"**. Ύδρα, 12 Οκτωβρίου 1821 ως 22 Μαΐου 1822 [με έξοδα και φροντίδα του λόγιου ναυάρχου Ιακωβάκη Τομπάζη]. Από την εφημερίδα αυτή δεν σώζεται κανένα αντίτυπο.

- **"Ελληνικά Χρονικά"**. Μεσολόγγι, 1 Ιανουαρίου 1824 ως 20 Φεβρουαρίου 1826.

- **"Ο φίλος του Νόμου"**. Ύδρα, 10 Μαρτίου 1824 ως 27 Μαΐου 1827.

- **"Εφημερίς Αθηνών"**. Σαλαμίνα - Αθήνα, 30 Αυγούστου 1824 ως 15 Απριλίου 1826.

- **"Γενική Εφημερίς της Ελλάδος"**. Ναύπλιο - Πόρος - Αίγινα - Ναύπλιο, 7 Οκτωβρίου 1825 ως 23 Μαρτίου 1832.

- **"Ο Φιλάνθρωπος"**. Μελίτη [Μάλτα], 1826.

- **"L' Abeille Grecque"**. Ύδρα - Αίγινα, 31 Μαρτίου 1827 ως 16/28 Μαρτίου 1829.

- **"Ανεξάρτητος Εφημερίς Ελλάδος"**. Ύδρα - Αίγινα, 29 Ιουλίου 1827 ως 29 Μαΐου 1828.

- **"Courier d'Orient"**. Πάτρα - Αίγινα, 8 Δεκεμβρίου 1828 ως 21 Οκτωβρίου 1829.

- **"Courier de la Grece"**. Αίγινα, 1 Νοεμβρίου 1829 ως 1 Φεβρουαρίου 1832 [;].

- **"Ταχυδρόμος της Ανατολής"**. Σμύρνη, 1829.

- **"Ηώς"**. Ναύπλιο, 1 Φεβρουαρίου 1830 ως 25 Απριλίου 1831 [;].

- **"Αιγιναία"**. Αίγινα, 15 Μαρτίου 1831 ως 15 Σεπτεμβρίου 1831 [;].

- **"Φίλος των Νέων"**. Σμύρνη, Σεπτέμβριος 1831 ως 1833.

- **"Αθήνα"**. Αθήνα, 13 Φεβρουαρίου 1832 ως 31 Δεκεμβρίου 1835 [;].

- **"Εθνική Εφημερίς"**. Ναύπλιο, 18 Απριλίου 1832 ως 14 Ιανουαρίου 1833 [;].

- **"Moniteur Grec"**. Ναύπλιο, 9 Ιουλίου 1832 ως 13 Ιανουαρίου 1833 [;].

Σε κάποιες απ' αυτές πρέπει να αφιερώσουμε περισσότερο χρόνο και χώρο. Θα το κάνουμε σε επόμενο σημείωμά μας.

Διαφορετικότητα = Μοναδικότητα!

Hδιαφορετικότητα αποτελεί έναν όρο που χρησιμοποιείται ιδιαίτερα στις μέρες μας. Έναν όρο γνωστό σε όλους μας που χρησιμοποιείται σε διαφημίσεις, καμπάνιες ισότητας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι όμως ο όρος αυτός πραγματικά ένας όρος που τον αποδεχόμαστε, ένας όρος με τον οποίο μπορούμε να ζήσουμε μαζί του; Οι κοινωνίες οι σημερινές σφύζουν από διαφορετικότητα και εμείς καλούμαστε να ζήσουμε αποτελεσματικά και ουσιαστικά μέσα σε αυτές. Ο βαθμός ετοιμότητας του καθενός μας όμως στη διαβίωση σε μια τέτοια κοινωνία αναμφίβολα δεν είναι ο ίδιος.

Το διαφορετικό υπάρχει γύρω μας σε πολλές μορφές. Η διαφορετικότητα ξεκινά από τη διαφορά που έχουμε μεταξύ μας στον τομέα της εξωτερικής μας εμφάνισης. Είμαστε διαφορετικοί, γιατί μπορεί να είμαστε πιο ψηλοί, πιο χαμηλοί, πιο κοντοί, πιο χοντροί. Είμαστε διαφορετικοί, γιατί μπορεί να έχουμε διαφορετικό χρώμα και στη συνέχεια μαλλιά μας, μπορεί να έχουμε πολλά τατουάζ, μπορεί να έχουμε πολλά σκουλαρίκια στο σώμα μας. Μπορεί να είμαστε διαφορετικοί, γιατί ντυνόμαστε διαφορετικά, ντυνόμαστε εναλλακτικά.

Κάποιοι από εμάς μαθαίνουν διαφορετικά, με διαφορετικούς ρυθμούς, διαφορετικές τεχνικές, κάποιοι είναι πολύ καλοί μαθητές στο γνωστικό-ακαδημαϊκό κομμάτι, κάποιοι άλλοι δεν είναι τόσο καλοί στον τομέα αυτό και μπορεί να είναι και αδιάφοροι απέναντι στη μάθηση. Υπάρχει και η ομάδα των ατόμων που μπορεί να έχει διαγνωστεί με μαθησιακές δυσκολίες, διαταραχή αυτιστικού φάσματος, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με ή κωρίς υπερκινητικότητα, εγκεφαλική παράλυση, σύνδρομο Down, σπάνια γενετική πάθηση, νοντική καθυστέρηση. Όλοι αυτοί είναι διαφορετικοί.

Το να είσαι διαφορετικός πρέπει να θεωρείται προτέρημα του ατόμου. Η διαφορετικότητα είναι η γονεία της ζωής, πόσο μάλλον όταν υπάρχει ο σεβασμός. Όταν συμπορεύεσαι με διαφορετικούς ανθρώπους, μπορεί οι δρόμοι που ακολουθείτε να μην είναι πάντα ίδιοι, όμως αν υπάρχει κάποιο σημείο αναφοράς, δηλαδή, αν οι δρόμοι των διαφορετικών ανθρώπων συναντηθούν, τότε θα ανακατευθούν τα χρώματα των ονείρων τους και θα καταλήξουν στο πιο ζωντανό χρώμα, το χρώμα που δίνει ζωή, στο χρώμα της φιλίας και της αποδοχής!

Οστόσο, αν υπάρχει αρνητική στάση προς το διαφορετικό θα υπάρχει και το αποτέλεσμα της απομόνωσης. Είναι λογικό να υπάρχει η στάση της απομόνωσης. Διότι, όσοι βιώσουν πως δεν είναι αποδεκτοί από την ίδια την κοινωνία, προτιμούν να αποστασιοποιηθούν γιατί δεν θέλουν να ακούνε αρνητικούς χαρακτηρισμούς. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα, την ενίσχυση της κοινωνικής παθογένειας.

Ο όρος κοινωνική παθογένεια περιλαμβάνει όλα εκείνα τα φαινόμενα που δηλώνουν έλλειψη σεβασμού στην ανθρώπινη οντότητα και στο «ΕΜΕΙΣ». Κυρίως όμως ενσωματώνονται φαινόμενα που δείκνουν επιθετική και ακραία συμπεριφορά όπως η βία και η επιθετικότητα. Βία είναι η χρήση σωματικής, υλικής, ψυχολογικής, πνευμα-

τικής και πολιτικής δύναμης από άτομα ή ομάδες με σκοπό την επιβολή της θέλησης του ανθρώπου ή τον επηρεασμό της βούλησης των άλλων.

Όπως είχε αναφέρει ο αρχαίος φιλόσοφος, ο Δημόκριτος, το 470-370 π.Χ., «**Ανθρώποις πάσι ταυτό αγαθόν και αληθές. Ήδυ δε άλλω άλλο.**» Δηλαδή, για όλους τους ανθρώπους, το καλό και το αληθινό είναι το ίδιο. Αυτό που προκαλεί ευχαρίστηση όμως είναι διαφορετικό στον καθέναν. Άρα, αντιλαμβανόμαστε πόσο σημαντικό είναι το να είσαι ξεχωριστός - μοναδικός. Ο καθένας από εμάς διαθέτει αμέτρητες δεξιότητες, ικανότητες και συμβάλει με τον δικό του τρόπο. Όταν λοιπόν όλοι γινόμαστε 'ένα' και υπάρχει αρμονία - σεβασμός, τότε καταρρίπτεται κάθε κοινωνική παθογένεια, υψώνοντας υγείες σκέσεις, με σωστή εξέλιξη του διαφορετικού, του μοναδικού, της πραγματικής ελευθερίας, ώστε να νιώσει το άτομο μοναδικό και ικανό να ενεργήσει.

Το να είσαι μοναδικός είναι ένα από τα σπουδαιότερα δώρα - χαρίσματα που προσφέρει απλόχερα η φύση. Μόνο υπεροφάνεια μπορεί να προκαλέσει αυτό το γεγονός. Γι' αυτό λοιπόν, οφείλουμε όλοι εμείς να αγκαλιάσουμε και την **δικιά μας** μοναδικότητα αλλά και του **άλλου**.

Ας κλείσουμε τα μάτια μας και ας φανταστούμε ένα δάσος με υπέροχα, ψηλά, καταπράσινα δέντρα, όπου επάνω κάθονται πουλάκια που τιτιβίζουν. Κάθε πουλάκι «τραγουδάει με τον δικό του ξεχωριστό τρόπο, άλλα το κάνουν με επιτυχία ενώ άλλα κελαπούν με κάποια δυσκολία. Η ουσία ξέρετε ποια είναι; Ότι όλα μάζι τιτιβίζουν με χαρά και με αγάπη προς τον εαυτός τους και προς τα άλλα και δημιουργούν μοναδικούς ήχους, που μας πρεμεί την ψυχή και μας κάνει να θέλουμε να τα ακούμε για αμέτρητες ώρες.

**Βασιλική Ανθή Κουδουμά
Εκπαιδευτικός, Δημοτικής Εκπαίδευσης**

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας το 1896 και το 2004, μέσα από δύο λογοτεχνικά κείμενα

Ελένη Α. Ηλία

Mε αφορμή τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες που διεξήχθησαν κατά το φετινό Καλοκαίρι στο Τόκιο, επικειμένη μια αναδρομή μέσα από σύγχρονα ελληνικά λογοτεχνικά βιβλία στους Ολυμπιακούς

Αγώνες του 1896 και του 2004, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα.

Αναφορικά με το 1896 θα εσπιάσουμε στο βιβλίο **Καλημέρα Ελπίδα** της **Αγγελικής Βαρελλά**, που κυκλοφόρησε το 2003 από τις εκδόσεις Πατάκη, με εικονογράφηση της Έλλης Σολωμονίδη-Μπαλάνου. Η κύρια πρωΐδα του είναι μια νεαρή κοπέλα με το όνομα Ελπίδα, η οποία φοιτά στο Αρσάκειο. Μετά την αποφοίτησή της εργάζεται στο Μαρούσι ως οικοδιδασκάλισσα. Στο τέλος της αφήγησης εκδηλώνεται ο αριοβαίός έρωτας της Ελπίδας και του παιδικού της φίλου Στέφανου, που συμπίπτει με την ολυμπιακή νίκη του μαραθωνοδρόμου Σπύρου Λούνη.

Η συγγραφέας έχει αξιοποίησε με απόλυτη επιτυχία πλήθος αφηγηματικών τεχνικών καθώς και λογοτεχνικών προσώπων, μυθοπλαστικών αλλά και πραγματικών, με αποτέλεσμα να αποδίδει με ζωντάνια, σαφήνεια και πληρότητα την ιστορική εποχή στην οποία αναφέρεται, το πολιτικό γίγνεσθαι, την πνευματική κίνηση και γενικότερα τα κοινωνικά στοιχεία της. Χαρακτηριστική περίπτωση αξιοποίησης μυθοπλαστικού προσώπου είναι η συμμαθήτρια της Ελπίδας στο Αρσάκειο με το όνομα Αλεξανδριανή, που λόγοι υγείας την αναγκάζουν να διακόψει τις σπουδές της. Από το Παρίσι όπου εγκαθίσταται, αλληλογραφεί με την Ελπίδα, καθώς και οι δύο ενδιαφέρονται για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων και συμμετέχουν με διάφορους τρόπους στις προετοιμασίες για τη διοργάνωσή τους. Εκτός από την παράθεση των επιστολών των δύο κοριτσιών, η συγγραφέας επιλέγει επίσης τις επιστολές ως τρόπο επικοινωνίας ανάμεσα στην Ελπίδα και το Στέφανο, οπότε ο Αναγνωστόπουλος κατατάσσει το συγκεκριμένο μυθιστόρημα στα «επιστολικά» (Β. Δ. Αναγνωστόπουλου, "Λογοτεχνία και Ολυμπιακοί Αγώνες", περ. Διαδρομές, τχ. 13, Άνοιξη 2004, σ. 65).

Αντίστοιχη λειτουργία με τις επιστολές επιπελούν και οι ζωντανοί διάλογοι μεταξύ των αφηγηματικών προσώπων. Σε έναν τέτοιο διάλογο, για παράδειγμα, η μπέρα της Ελπίδας υποστηρίζει τον Τρικούπη ενώ η μπέρα της Αλεξανδριανής εκφράζει θετική στάση προς την πολιτική του βασιλιά Γεώργιου. Σχετικές επισημάνσεις για τις αφηγηματικές αναφορές σε κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιόδου 1892-1896 όπου εκτείνεται το μυθιστόρημα, περιλαμβάνονται στο άρθρο του Β.Δ. Αναγνωστόπουλου (ό.π., σ.64).

Αναλυτικότερα, στο κείμενο χρονιμοποιείται η τριτοπρόσωπη αφήγηση, η οποία αναφέρεται τόσο σε εξωτερικά χαρακτηριστικά και γεγονότα όσο και στον εσωτερικό κόσμο των διαφόρων πρώών, τις αναμνήσεις, τις σκέψεις τους που αφορούν σκέδια για το μέλλον. Στο απόσπασμα που ακολουθεί, αποδίδονται συναντήσεις του Σπύρου Λούνη κατά τη διάρκεια της μαραθώνιας διαδρομής, με κυρίαρχο την επιθυμία του να τερματίσει πρώτος και να στεφεί Ολυμπιονίκης. Αποτέλεσμα της

δυνατότητας του αναγνώστη να εισέλθει στον ψυχισμό του ήρωα, στη δεδομένη μάλιστα σπιγμή που αισθάνεται απέραντη μοναξιά, καθώς δεν μπορεί να μοιραστεί την αγωνία του με το πλήθος που τον επευφημεί, είναι η απόλυτη ταύτιση μαζί του. Έτοις βιώνουμε ως προσωπική εμπειρία την κρίσιμη προσπάθεια του αθλητή:

«Μεγαλείο και φόβος γέμισαν την ψυχή του. Οι ήκοι έφταναν σ' αυτά του παράξενοι, ήκοι από πέταλα αλόγων, βήματα, φωνές, ένα κοτσύφι κελαπδούσε, ζόύσε σε όνειρο και ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι είχε ζήσει 24 χρόνια, για να τρέξει αυτή τη διαδρομή. Αυτός ο δρόμος, αυτή η τρεχάλα, αν προσπαθούσε, θα του κάριζε την αθανασία. Η σπιγμή αυτή θα υπήρχε αιώνια κάπου γραμμένη. Ως τότε δεν το είχε σκεφτεί καθόλου αυτό... Ο Λούνης ένιωθε δίπλα του την ανάστα του κόσμου, τον παλμό του. Και τα πεύκα και πέρα οι ελιές, τα κυπαρίσσια έτρεχαν κι αυτά μαζί του. Τα τοπία εναλλάσσονταν, τα τοπία της πατρίδας του, όλη η Ελλάδα έτρεχε μαζί του. Μα είχε μια τέτοια αναστάτωση στην ψυχή, που δεν μπορούσε να καρεί αυτή τη φυσική ομορφιά. Μέσα του φυσούσε ένας δυνατός άνεμος και το σπερέωμα της ψυχής του δυνούσαν απαντούτοι κεραυνοί... Παρόλο που ένιωθε απερίγραπτη μοναξιά, χαρογελούσε συνεχώς σ' αυτή την Ελλάδα που τον συνόδευε. Κι ο πόθος να καροποίησε αυτόν τον κόσμο θρονιάστηκε στην καρδιά του... Η φωτιά, η ελπίδα της νίκης φούντωσε μέσα του και κόντευε να τον κάψει... Δεν αισθανόταν κουρασμένος αλλά μόνος, παράξενα μόνος, κι ας τον συνόδευε η ψυχή του κόσμου που λαχταρούσε μια νίκη, που θα τους ενίσχυε την περοφάνια, που το είχαν τόσο ανάγκη».

Ωστόσο, πριν φτάσει ο αναγνώστης στο σημείο να μοιράζεται οπτική και συναισθήματα της μεγαλύτερης ελληνικής αθλητικής προσωπικότητας του 1896, έχει ήδη εξοικειωθεί μαζί του μέσα από τις αλλεπάλληλες συναντήσεις του με την Ελπίδα στο Μαρούσι, που είναι ο τόπος καταγωγής και διαμονής του Ολυμπιονίκη μαραθωνοδρόμου. Η Ελπίδα μαζί με τη μαθήτριά της, τη Μοσχούλα, συναντούν το Σπύρο Λούνη στον περίπατο τους την ώρα που επιστρέφει από τη δουλειά του. Το κοριτσάκι τον καιρετά με εγκαρδιότητα και τον συστίνει στη δασκάλα του. Σε επόμενη εμφάνισή του στο έργο, ο Λούνης μεταφέρει την Ελπίδα στην Αθήνα με τον αραμπά που χρησιμοποιεί για τη διανομή του νερού. Ακολουθώντας τη διαδρομή που περνά από το βασιλικό δρόμο, συζητούν για τους γονείς του, για την αγαπημένη του απ' την οποία οι δικοί της επιδιώκουν να τον απομακρύνουν, για την προσδοκία του να αγωνιστεί στο μαραθώνιο μετά την πρόταση που δέχθηκε να λάβει μέρος στους προκριματικούς αγώνες.

Ένα ακόμη σημαντικό ιστορικό πρόσωπο που εμπλέκεται στην αφήγηση με τους μυθοπλαστικούς ήρωες, είναι ο Πιερ ντε Κουμπερτέν. Οι αρετές του, κυρίως το πάθος και η ακτινοβολία της προσωπικότητάς του, αποδίδονται μέσα από τις εντυπώσεις του Στέφανου και της Αλεξανδριανής, που συναντιούνται μαζί του. Η συμμαθήτρια τής Ελπίδας, σε γράμμα της προς την τελευταία παραθέτει τη χαρακτηριστική φράση του Κουμπερτέν «Η αξία τού αινθρώπου δεν κρίνεται από το αποτέλεσμα αλλά από τον αγώνα που καταβάλλει στο στίβο της ζωής».

Στις επιστολές που ανταλλάσσουν τα δύο κορίτσια, αποδίδονται οι εντυπώσεις τους και για άλλα πρόσωπα που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896, όπως ο

Κωστής Παλαμάς, που έγραψε τους στίχους του Ολυμπιακού Ύμνου. Η Ελπίδα, που συμμετείχε ως εθελόντρια στη διοργάνωση της Ολυμπιάδας, δηλώνει στη φίλη της ότι αισθάνθηκε συγκλονισμένη όταν συναντήθηκε με τον ποιητή στο σπίτι τής οδού Ασκληπιού, για να παραλάβει τους στίχους του, που ο Σαμαράς τους περίμενε, για να τους μελοποιήσει.

Πολλά ακόμη λογοτεχνικά πρόσωπα της εποχής αναφέρονται στις σελίδες του βιβλίου, όπως ο Καβάφης και ο Δροσίνης, που συναναστρέφεται προσωπικά η μπέρα τής Αλεξανδριανής. Επιπλέον, το έργο εστιάζει σε κείμενα του Γεωργίου Βιζυνού, που διδάσκεται από την Ελπίδα η μικρή Μοσχούλα, όπως είναι Ο Τρομάρας. Η ευτυχία του φρόνιμου και Το μόνον της ζωής μου ταξίδιον. Τα κείμενα αυτά αποδίδονται εξαιρετικά ευφάνταστα ως αναγνωστικά βιώματα του μικρού κοριτσιού. Για παράδειγμα, προκειμένου η Μοσχούλα να γευτεί περισσότερα χριστουγεννιάτικα γλυκά, αξιοποιεί κατάλληλα το λογοτεχνικό πρότυπο, όπως φαίνεται στο ακόλουθο απόσπασμα: "Έχοντας την έγκριση του Βιζυνού, η Μοσχούλα όρμησε στην τραπέζαρια και άρπαξε τρεις δίπλες. Στις φωνές της γιαγιάς της απάντησε με μια αυθάδεια που δικαιολογείται μόνο, γιατί προέρχεται από τη... λογοτεχνία. - Με λέγει επανειλημμένως «φάγε με». Τι να κάνω κι εγώ;" (σ. 154).

Πέρα από τα λογοτεχνικά, και τα παιδαγωγικά ζητήματα της εποχής αναφέρονται με αριστοτεχνικό λογοτεχνικό τρόπο στο βιβλίο, προσφέροντας στον αναγνώστη μια σφαιρική εικόνα της Ελλάδας του 1896. Ενδεικτικά, παρουσιάζονται στοιχεία για το Αρσάκειο, όπου φοιτούν κοπέλες από όλες της περιοχές της Ελλάδας και από τις ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού, για το πώς αυτές οι σπουδάστριες αντιλαμβάνονται το ρόλο τους και για το πώς τις αντιμετωπίζει η κοινωνία. Επίσης, οι προβληματισμοί της Ελπίδας μετά την αποφοίτησή της σχετικά με την επαγγελματική της αποκατάσταση, συνιστούν την αφορμή για να αποδοθεί η επικρατούσα κατάσταση στη βασική εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, η Ελπίδα προσδοκά να διοριστεί στην Απτική, όπου σε αρκετές περιοχές οι κάτοικοι μιλούν αρβανίτικα, οπότε έχουν μεγάλη ανάγκη τα σχολεία που στελεχώνει και συντηρεί η Φιλεκπαιδευτική Έταιρεία. Ωστόσο, η απροθυμία των γονιών να στέλνουν τις κόρες τους στο σχολείο, περιορίζει τις θέσεις εργασίας και δυσκολεύει το διορισμό της. Η νεαρή δασκάλα απογοπτεύεται πλήρως όταν η παντελής έλλειψη μαθητριών έχει ως αποτέλεσμα τη μη λειτουργία του σχολείου της Ελευσίνας. Ευτυχώς τελικά για εκείνη, της προτείνεται να υπηρετήσει ως οικοδιδασκάλισσα.

Στις σελίδες του βιβλίου θίγονται και ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα, όπως η κακή εκπαίδευση και η αναποτελεσματική διοίκηση του στρατεύματος, τα οποία ο παππούς της Μοσχούλας θεωρεί ως αιτία για τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζει ο

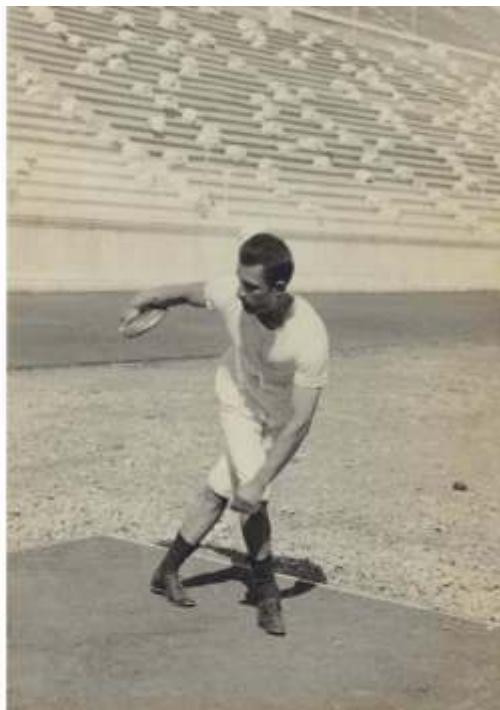
πατέρας της Ελπίδας, που υπηρετεί ως αξιωματικός.

Οι ιδιαίτεροτες της μακρινής αυτής εποχής συνυπάρχουν στο έργο με τις προφανείς ομοιότητές της ως προς την προετοιμασία των αγώνων με τους πιο πρόσφατους του 2004. Οι ένθερμοι υποστηρικτές και οι αντίθετοι στην ανάληψη της πρώτης Ολυμπιάδας των νεότερων χρόνων, τα προβλήματα και οι συγκινητικές στιγμές τους θυμίζουν στον αναγνώστη αντίστοιχες καταστάσεις των τελευταίων Ολυμπιακών Αγώνων που διεξήχθησαν στην Ελλάδα, καθώς πάντα το ιστορικό μυθιστόρημα παρέχει ευκαιρίες κωροχρονικών συγκρίσεων (Β. Δ. Αναγνωστόπουλο, Τάσεις και Εξελίξεις της Παιδικής Λογοτεχνίας στη δεκαετία 1970-1980, Οι εκδόσεις των Φίλων, Αθήνα, 1987, σ. 118).

Για αυτούς τους επόμενους Ολυμπιακούς Αγώνες, που διεξήχθησαν επίσης στην Αθήνα, θα παρουσιάσουμε στη συνέχεια το βιβλίο του **Ευγένιος Τριβιζά «Η Δέσποινα και το Περιστέρι»**, (εικονογράφηση: Μ. Αλεξάνδρου, Σ. Γούση και Ν. Καπατσούλια). Το συγκεκριμένο έργο γράφτηκε "ad hoc" (επί τούτω), για να συμπεριληφθεί στο εκπαιδευτικό υλικό του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και του ΑΘΗΝΑ 2004. Έτσι σε αυτό διακρίνονται τα χαρακτηριστικά που είναι κοινά σε όλα σχεδόν τα έργα που γράφονται με τέτοιες συνθήκες. Σημαντικό πλεονέκτημά του συνιστά η επιλογή του συγγραφέα του να δώσει στους μαθητές που το διδάσκονται στο πλαίσιο της Ολυμπιακής Παιδείας, τη δυνατότητα να το ολοκληρώσουν οι ίδιοι.

Στον τίτλο του βιβλίου αυτού αναφέρονται τα δύο κύρια αφηγηματικά του πρόσωπα. Το πρώτο είναι ρεαλιστικό, ένα μικρό κορίτσι, η Δέσποινα, που το χαρακτηρίζουν η ευαισθησία, η υπευθυνότητα, η αγάπη για τη γνώση και την περιπέτεια. Το δεύτερο πρόσωπο είναι συμβολικό. Έχει σχεδόν τη μορφή του συνηθισμένου περιστεριού, φαίνεται όμως «πιο λευκό, πιο φωτεινό, πιο ανάλαφρο». Οι υπερφυσικές του ιδιότητες συνίστανται στο ότι μπορεί να μιλά, να επικοινωνεί με τα πλήθη των ανθρώπων κάθε εποχής και να εμπνέει παιανιθρώπινες, διαχρονικές αξίες, καθιστώντας τους ικανούς να αντιμάχονται τις δυνάμεις του κακού. Αυτό το περιστέρι, σύμβολο της ειρήνης, όπως προσδιορίζεται στο έργο, καθώς και της αρετής, επιλέγει τη Δέσποινα, η οποία περιποιείται τα τραύματα που του προκάλεσαν οι εχθροί του, που είναι ο πόλεμος, η δικόνοια και ο φθόνος, για να γίνει ο

σύνδεσμός του με το σύγχρονο κόσμο. Ταξιδεύει μαζί της με μεταφορικό μέσο μια ελιά με επιφανειακές ρίζες, που φυτρώνει κι αναπύσσεται μέσα σε μια νύχτα. Το ταξίδι τους περιλαμβάνει όλα τα σημεία του πλανήτη κατά τη χρονική στιγμή που διεξάγονται εκεί οι Ολυμπιακοί Αγώνες, ενώ εκτός από το παρελθόν επισκέπτονται και το μέλλον, την Αθήνα όπου όλα είναι έτοιμα για την Ολυμπιάδα του 2004.

Μέσα από την οπική της μικρής πρωίδας ο συνομήλικός της αναγνώστης έχει την ευκαιρία να παρακολουθήσει ζωντανά σημαντικές στιγμές στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως τον αγώνα δρόμου των αδερφών του Ιδαίου Ήρακλή στην αρχαιότητα, τον τερματισμό στην πρώτη θέση στο κατάμεστο καλλιμάρμαρο στάδιο του εικοσιτετράχρονου Έλληνα Σπύρου Λούν στο μαραθώνιο της Ολυμπιάδας του 1896, καθώς και στις κατοπινές Ολυμπιάδες την πρώτη συμμετοχή γυναικών-αθλητριών, την πρώτη εμφάνιση της Ολυμπιακής Σημαίας, την πρώτη ανάκρουση του Ολυμπιακού Ύμνου, τη διοργάνωση των πρώτων Παραολυμπιακών Αγώνων, τη μεταφορά της Ολυμπιακής Φλόγας κ.λπ. Ταυτόχρονα, επίσης ως αποτέλεσμα της συγκεκριμένης οπικής, επιτυγχάνεται η κλιμάκωση του αναγνωστικού ενδιαφέροντος, καθώς προκύπτει η απορία μας για το περιεχόμενο της μυστικής επικοινωνίας του περιστεριού με τους αθλητές των αρχαίων και των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων.

Χαρακτηριστικό αυτής της αφηγηματικής περιπλάνησης είναι οι αντιθέσεις. Το καλό, με σύμβολο το περιστέρι, συναντάται όπου οι άνθρωποι αγωνίζονται έντιμα στα διάφορα αθλήματα. Το κακό εκπροσωπούν ποικίλα τερατόμορφα πλάσματα τα οποία εδρεύουν σε σκουπιδότοπους και υπονόμους - επισημαίνουμε συνεπώς την ταύτισή του με το άσκημο -. Το καλό και το κακό αναμετριούνται στο πέρασμα του χρόνου ενώ η τελική έκβαση της μεταξύ τους διαμάκης παραμένει ανοικτή. Πέρα από τα αφηγηματικά πρόσωπα, η τεχνική της αντίθεσης δημιουργείται και στην αφηγηματική δράση, από την εναλλαγή των σκηνών έντασης, όποτε προετοιμάζεται η σύγκρουση, και καλάρωση, όποτε αυτή απομακρύνεται, για παράδειγμα στην επίσκεψη της Δέσποινας στη Μασκοτία, το φανταστικό νησί όπου κατοικούν όλες οι μασκότ των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στην απόδοση της δράσης κυριαρχούν επίσης οι ομοιοκατάληκτες, έμμετρες φράσεις: «Άλλα ήταν μισά τσακάλια και μισά βρωμούσες, με βδέλλες για ουρά, ψυχρά κτηνώδη βλέμματα και δόντια ματωμένα, σουβλερά». Επιπλέον χρονιμοποιούνται εμφατικές εκφράσεις, που κάποτε

μάλιστα ενέχουν και το στοιχείο της επανάληψης, π.χ. «στρατιές ολόκληρες είχαν τώρα παραταχθεί, ως εκεί που έφτανε το μάτι κι ακόμα παραπέρα» ή «στρατιές και στρατιές, λεγεώνες και λεγεώνες, λεφούσια και λεφούσια». Στο κείμενο συναντάμε ακόμη τη γνώριμη τακτική της ονοματοθεσίας των προσώπων σύμφωνα με τις ιδιότητές τους - «τεμπελίνια, καταστροφίνια, τρομουλίνια, ζαβολίνια» κ.λπ.-. Όλες οι παραπάνω τεχνικές ενισχύουν σημαντικά την εικονοπλαστική δύναμη των περιγραφών.

Η εμπλοκή του μικρού αναγνώστη κορυφώνεται στις τελευταίες λευκές σελίδες του βιβλίου, όπου ο ίδιος διαμορφώνει το τέλος της ιστορίας. Αποφασίζει για την αισιόδοξη ή μη έκβαση της αναμέτρησης ανάμεσα στους συγκεντρωμένους στην κοιλάδα της Ολυμπίας αθλητών όλων των αιώνων που εμψυχώνει το περιστέρι μεταμορφωμένο σε πνεύμα ιριδίζον, και στις δυνάμεις του κακού που έχουν ήδη εκπρατεύσει, για να κατακτήσουν τις παιδικές ψυχές. Σ' αυτήν την επιλογή του Τριβιζά ν' αφήσει στον αναγνώστη το περιθώριο να καθορίσει την εξέλιξη, άνετα θα μπορούσε ν' αποδοθεί συμβολική διάσταση, ότι δηλαδή η επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων ως αθλητικού γεγονότος αλλά και πολιτιστικής κατάκτησης που αντανακλά συγκεκριμένες πνευματικές αξίες και στάσεις, εξαρτάται από τον καθένα και κυρίως από τους νέους, που χρειάζεται να πιστέψουν στην επιτυχή διεξαγωγή τους και να συμβάλλουν σε αυτήν με τις προσωπικές τους δυνάμεις.

Tο σκάκι είναι ένα παιχνίδι του οποίου η ιστορία κάνεται στα βάθη των αιώνων, έχει ψυχαγωγήσει και παθιάσει γενιές και γενιές λαών και τα πολλαπλά πνευματικά του οφέλη δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση. Το όνομά του προέρχεται από την ιταλική λέξη «scacco», η οποία αποτελεί εξέλιξη της περσικής «Shah» που σημαίνει «βασιλιάς». Απαιτεί δύο παικτες, οι οποίοι με σκοπό να οδηγηθούν στη νίκη μετέρχονται τη λογική, στρατηγική και τη μνήμη τους!

Ποια πνευματικά εφόδια προσφέρει το σκάκι στους νέους;

Αυτό το άθλημα, με βάση επιστημονικές έρευνες, έχει πληθώρα οφελών κυρίως για τα παιδιά πληκτάς 6 έως 12 ετών. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο που κάθερες όπως η Ρωσία, Αγγλία, Κίνα και Τουρκία έχουν εντάξει στο εκπαιδευτικό σύστημα των Δημοτικών σχολείων το σκάκι. Μελέτες επιστημόνων απέδειξαν ότι μαθητές, οι οποίοι ασχολούνται συστηματικά με το συγκεκριμένο παιχνίδι στην καθημερινότητά τους παρουσιάζουν βελτίωση μέχρι και 60% στα μαθηματικά και τη γλώσσα!

Το σκάκι βοηθάει τους νεαρούς μαθητές σε πολλούς πνευματικούς τομείς. Πρώτον, τους καθιστά ικανούς να συγκεντρώνονται σε αυτό με το οποίο ασχολούνται για μεγάλα χρονικά διαστήματα, οξύνει τη μνήμη, αυξάνει την ευφυΐα και συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Ακόμη, όσο περίεργο και να φαίνεται, το άθλημα αυτό αν και δεν είναι ομαδικό συντελεί στην κοινωνικοποίηση των παιδιών. Τέλος, ένα σημαντικό όφελος με μακροχρόνιες συνέπειες είναι ότι η ενασχόληση με το σκάκι μπορεί να προλάβει τη νόσο Αλτσχάιμερ!

Ιστορική αναδρομή

Το πνευματικό αυτό άθλημα δεν γνωρίζουμε ούτε ποιος το εφηύρε ούτε την ακριβή χρονολογία «γεννήσεως» του. Το μόνο σίγουρο είναι πως το σκάκι έκανε την εμφάνισή του -προφανώς όχι στη μορφή που γνωρίζουμε σήμερα- δην από τα πανάρχαια χρόνια και από τότε συντροφεύει αδιάκοπα τους λαούς μέχρι τις μέρες μας. Μεγάλοι αρχαίοι πολιτισμοί όπως αυτοί των Ελλήνων, Αιγυπτίων, Ινδών και Κίνεζων διεκδικούν την καταγωγή του!

Αρχαία Ελλάδα

Κατά τη διάρκεια των ανασκαφών στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού στην Κρήτη, ο Βρετανός αρχαιολόγος Άρθουρ Έβανς έφερε στο φως μια μεγάλη πλάκα από ελεφαντόδοντο και μπλε πέτρα με γυαλινή επικάλυψη και χρυσά φύλλα. Το σπουδαίο εύρημα έφερε την ονομασία «**Μέγα Ζατρίκιον**» και χρονολογείται γύρω στο 1600 π.Χ. Το παιχνίδι αυτό παίζόταν με 5 πιόνια και συνάγουμε το συμπέρασμα ότι επρόκειτο για βασιλική ενασχόληση. Το όνομα «Ζατρίκιον» (ζα + τριάζω) σημαίνει «πλήρης συντριβή του αντιπάλου». Το επιτραπέζιο που ψυχαγωγούσε τους Μινώτες θεωρείται από πολλούς πρόγονος του σύγχρονου σκακιού!

Το Μέγα Ζατρίκιον όπως εκπίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ηρακλείου.

Οι Αρχαίοι Έλληνες -με βάση πολλές μαρτυρίες- αγαπούσαν τα επιτραπέζια παιχνίδια και θεωρούσαν προστάτιδα αυτών την θέα της σοφίας, δηλαδή τη θεά Αθηνά! Με τις ονομασίες «πεσσοί» και «αθύρματα» συναντάμε το αρχαίο σκάκι σε έργα του Ησιόδου, του Ομήρου και της Σαφούς. Μάρτυρες, επίσης, αυτής της ενασχόλησης των αρχαίων Ελλήνων αποτελούν τα αγγεία και οι αμφορείς. Σπουδαίοι Αρχαίοι Έλληνες, όπως ο Αχιλλέας, ο Αίας, ο Οδυσσέας, ο Πλάτων, ο Αλκιβιάδης και ο Μέγας Αλέξανδρος, έχουν χαρακτηρισθεί ως δεινοί παίκτες!

Πάνω σε αυτό το αγγείο απεικονίζονται ο Αχιλλέας με τον Αίαντα να παίζουν πεσσούς τον πρόδογο του σύγχρονου σκακιού!

Ινδία

Για την καταγωγή του δημοφιλούς αυτού αθλήματος υποστηρίζονται διάφορες θεωρίες, οι οποίες όλες προκύπτουν λογικά. Επικρατέστερη, ωστόσο, εκδοχή είναι ότι το σκάκι προέρχεται από την Ινδία και εφευρέτης του είναι ο βραχμάνος Σίσσα, χωρίς αυτό να μπορεί να αποδειχθεί μετά βεβαιώστης ούτε να προσδιοριστεί η ακριβής χρονολογία. Σύμφωνα με τον μύθο, στον Σίσσα είχε ανατεθεί από τον άρχοντα της περιοχής του την επινόηση ενός παιχνιδιού, το οποίο να μπν καθορίζεται από την τύχη αλλά από την ικανότητα του παίκτη! Επειτα από λίγο καιρό, ο Σίσσα παρουσίασε στον πηγερόνα μια σκακιέρα, όπως περίπου την γνωρίζουμε σήμερα, με πιόνια που παρίσταναν τον ινδικό στρατό, δηλαδή άρματα, ίππους, ελέφαντες και στρατιώτες.

Ο άρχοντας ενθουσιάστηκε πάρα πολύ με την παρουσίαση αυτού του σπουδαίου παιχνιδιού και έταξε στον βραχμάνο ότι θα του προσφέρει οτιδήποτε επιθυμήσει, χρυσό, ασήμι ή πολύτιμα πετράδια. Ο ευφυής ιερέας ζήτησε ως δώρο τόσους κόκκους σιταριού όσους θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στα 64 τετράγωνα της σκακιέρας βάζοντας στο πρώτο ένα κόκκο, στο δεύτερο δύο, στο τρίτο τέσσερις, στο

τέταρτο οκτώ κλπ., δηλαδή διπλασιάζοντας κάθε φορά στο επόμενο τετράγωνο! Ο πηγεμόνας αν και θεώρησε ασύναντο αυτό το αίτημα, διέταξε τους υπηρέτες να το υλοποιήσουν. Έκπληκτος έμεινε όταν τον ενημέρωσαν ότι η ποσότητα σιταριού ανερχόταν κοντά στους 1 δισεκατομμύριο τόνους και προφανώς η συγκεντρωσή του ήταν αδύνατη!

Πώς το σκάκι από την Ινδία κυριάρχησε τον κόσμο;

Ινδοί έμποροι και στρατιώτες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διάδοση του παιχνιδιού μέχρι την Περσία γύρω στο 600 μ.Χ. και οι Πέρσες άρχισαν να αλλάζουν τους κανόνες και να φωνάζουν στο τέλος κάθε παρτίδας «Σαχ Ματ», δηλαδή «ο βασιλιάς πέθανε». Μετά την υποδούλωση της Περσίας στους Άραβες, το σκάκι εισήλθε στην κουλτούρα των Αράβων, οι οποίοι το λάτρεψαν και διατήρησαν τους κανόνες του αναλλοίωτους! Γύρω στον 9ο μ.Χ. αιώνα ήρθε η σειρά της Νότιας Ευρώπης να μυηθεί στον κόσμο του σκακιού, με πρώτες να το υποδέχονται η Πορτογαλία και η Ισπανία μέσω των Μαυριτανών. Ήταν θέμα χρόνου να διαδοθεί σε όλη την Ευρώπη και να αποκτήσει φανατικούς οπαδούς.

Η δημοτικότητα του παιχνιδιού εκτοξεύτηκε στην Ευρώπη περίπου το 1500 μ.Χ., όταν τα πόνια απέκτησαν τις φιγούρες που σήμερα μας είναι γνωρίμες. Τότε εκδόθηκε από τον Ισπανό Λουίς Λουτσένα και το πρώτο βιβλίο που αφορούσε το σκάκι και τις τεχνικές των σκακιστών για να οδηγούνται στη νίκη! Ακόμη την ίδια περίοδο, ο επίσης Ισπανός μοναχός Ρούι Λόπεζ κάραξε ανεξίτηλα την ιστορία του επιτραπέζιου, καθώς ήταν ο πρώτος που μελέτησε οργανωμένα και εντατικά το άθλημα και έθεσε τις βάσεις για τη σύγχρονη θεωρία του σκακιού.

Για τους επόμενους αιώνες το παιχνίδι δεν παρουσίασε μεγάλη εξελικτική πορεία και πρόσθιο με φωτεινή εξαίρεση να αποτελούν ο Ιταλός Τζοακίνο Γκρέκο τον 17ο αιώνα και ο Γάλλος Φρανσουά-Αντρέ Ντανιάκαν Φιλιντόρ τον 18ο αιώνα. Αυτοί οι δύο παίκτες θεωρούνται από τους σπουδαιότερους «γκραν μετρ» όχι μόνο της εποκής τους αλλά γενικότερα της ιστορίας του παιχνιδιού! Πιο συστηματική ένασκόληση με το σκάκι υπήρξε τον 19ο και 20ο αιώνα, όταν παρατηρήθηκε ανάπτυξη των αμυντικών τεχνικών και διοργάνωση τουρνουά!

Το σκάκι σταδιακά αποκτά σημαντική δημοτικότητα, οι εφημερίδες αναφέρονται συχνά στις εξελίξεις και τους διαγωνισμούς του παιχνιδιού, βιβλία σχετικά με διάφορες στρατηγικές γράφονται και πωλούνται διαρκώς μέχρι και γραμματόσημα τυπώνονται με θέμα αυτό το παιχνίδι. Τον 19ο αιώνα, δραστηριοποιήθηκε στο χώρο του αθλήματος ίσως η πιο εμβληματική μορφή για το σκάκι ο Πωλ Μόρφου, τον οποίο αποκαλούσαν «η υπερηφάνεια και η θλίψη του σκακιού»!

Η χρονιά ορόσημο για την πρόσθιο του αθλήματος αποτελεί το 1924, όταν ιδρύθηκε στο Παρίσι η Διεθνής Σκακιστική Ομοσπονδία (FIDE, Federation Internationale des Echecs) και άρχισαν να διοργανώνονται πρωταθλήματα παγκόσμιου βελτινεκούς. Το σκάκι από ερασιτεχνικό άθλημα των ευγενών είχε αναβαθμιστεί πια σε επαγγελματικό παιχνίδι στο οποίο είχε πρόσβαση όποιος το επιθυμούσε!

Σκάκι και τεχνολογία

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας έκανε αισθητή την παρουσία της και στον χώρο του σκακιού! Ήδη από τα τέλη του 20ου αιώνα, «αναδύθηκε» μέσα από τις οθόνες ο «απόλυτος» σκακιστής, δηλαδή ο υπολογιστής! Ανθρωποι από όλον τον κόσμο έχουν σήμερα την δυνατότητα να επιδίδονται στο αγαπημένο τους σπορ με αντίπαλο ένα μπλάνημα, το οποίο είναι προγραμματισμένο εκ των προτέρων με διάφορους αλγόριθμους να «παιδεύει» τους επίδοξους παίκτες. Μέσω του διαδικτύου ακόμη πραγματοποιούνται μαθήματα για όσους ενδιαφέρονται καθώς λαμβάνουν χώρα και τουρνουά ανά τον κόσμο.

Κορυφαίοι παίκτες

Το άθλημα αυτό έχει αναδείξει μέσα στο πέρασμα των

αιώνων κορυφαίους σκακιστές, εκ των οποίων αναφέραμε μερικούς παραπάνω. Σπουδαίοι παίκτες επίσης υπήρξαν ο Γερμανός Εμάνουελ Λάσκερ, ο οποίος παρέμεινε παγκόσμιος πρωταθλητής για 27 χρόνια, ο Κουβανός Χοσέ Ραούλ Καπαμπλάνκα, ο Μπόρι Φίσερ που κατέκει τον τίτλο του μοναδικού Αμερικανού που έχει κερδίσει το παγκόσμιο πρωταθλημα της FIDE και ο Ρώσος Γκάρι Κασπάροφ που θεωρείται από πολλούς ο καλλίτερος σκακιστής όλων των εποχών!

Κορυφαίοι Έλληνες παίκτες έχουν αναδειχθεί ο Τριαντάφυλλος Σιαπέρας, ο οποίος θεμελίωσε τη σκακιστική διδασκαλία σε εθνικό επίπεδο, ο Βασίλης Κοτρωνιάς που είναι ο πρώτος Έλληνας που έλαβε τον τίτλο του διεθνής «γκραν μαιτρ», ο Χριστόδουλος Μπανίκας και τέλος ο 21χρονος Νικόλας Θεοδώρου από την Κρήτη, ο οποίος στέφθηκε «γκραν μαιτρ» τον Σεπτέμβριο του 2021 και θεωρείται πλέον σπουδαία σκακιστική ιδιοφυΐα!

Το σκάκι έχει φανατικούς οπαδούς σε όλον τον κόσμο και οι σκακιστικές κοινότητες φημίζονται για την ενεργή δράση και οργάνωση τους. Εκτόξευση της δημοτικότητάς του προκάλεσε και η προβολή της υπερπαραγωγής σειράς του Netflix «Το γκαμπί της Βασίλισσας», η οποία πέτυχε να παρουσιάσει το παιχνίδι με τον πιο ενδιαφέροντα τρόπο! Δυστυχώς, αν και σημαντικό πνευματικό άθλημα, δεν έχει ενταχθεί ακόμα στη λίστα με τα ολυμπιακά αγωνίσματα. Ωστόσο, η Διεθνής Σκακιστική Ομοσπονδία διεξάγει κάθε δύο χρόνια ολυμπιάδες στις οποίες συμμετέχουν χιλιάδες παίκτες από όλην την υφήλιο.

Τελευταίο και σημαντικότερο:

Με το σκεπτικό «νους υγίης εν σώματι υγιή», ο Μανδραϊκός Αθλητικός Όμιλος προχώρησε φέτος στην ίδρυση και λειτουργία Ακαδημίας ΣΚΑΚΙ για τα παιδιά της περιοχής μας! Οι εγγραφές έχουν ξεκινήσει και πραγματοποιούνται κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή στις 6 μ.μ. στο Φράγκειο Γήπεδο. Ωστόσο, αν προκύψει οποιαδήποτε απορία μπορείτε να απευθυνθείτε στον υπεύθυνο της Ακαδημίας, Μελέτιο Νέζη στο τηλέφωνο 6976294401. Οι προπονήσεις λαμβάνουν χώρα στο Πολιτιστικό της Ράχης κάθε Παρασκευή 18.00-19.00 με προπονητή τον κύριο Σούκο Κωνσταντίνο. Εννοείται τηρούνται όλα τα προβλεπόμενα μέτρα κατά του Covid-19!

Η ίδρυση της Ακαδημίας ΣΚΑΚΙ στην περιοχή μας πρόκειται αναμφισβίτη για μια ποιοτική πνευματική αναβάθμιση που μόνο οφέλη είναι ικανή να προσφέρει στα παιδιά!

To logo της Ακαδημίας ΣΚΑΚΙ του Μανδραϊκού Θληπτικού Όμιλου!

Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας-Ειδυλλίας «Πατέρας»

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 26/8/2021

Ε Ο Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας-Ειδυλλίας «Πατέρας», σε μέσω αυτής της περιβαλλοντικής κρίσης, αποτέλεσε έρεισμα για την πρόληψη μίας μεγαλύτερης οικολογικής καταστροφής αλλά και για την καταστολή του υπάρχοντος κινδύνου. Συγκεκριμένα, οι δράσεις που ανέλαβε όλο αυτό το τελευταίο διάστημα:

Καθημερινές, βραδινές περιπολίες από την αρχή της αντιπυρικής περιόδου του Ιουνίου έως και σήμερα ώστε να προλάβουμε οποιαδήποτε εστία και οποιαδήποτε πιθανή αναζωπύρωση στις περιοχές Μάνδρα, Αγία Σωτήρα, Παλαιοκύνδουρα, Παλαιοχώρι, Πανόραμα και Άγιο Γεώργιο.

Υποβοήθηση και υποστήριξη του έργου των πυροσβεστικών δυνάμεων με καθοδήγηση τους σε εστίες, παροχή βοήθειας στον ανεφοδιασμό των μέσων δασοπυρόσβεσης, παροχή φαγητού και νερού σε όλους τους πυροσβέστες και τους εθελοντές που ενεργούσαν στα σημεία της φωτιάς.

Δημιουργία αντιπυρικών ζωνών μέσω της αποψίλωσης μέρους των δασικών εκτάσεων, με την επικουρία των πολύτιμων εθελοντών μας.

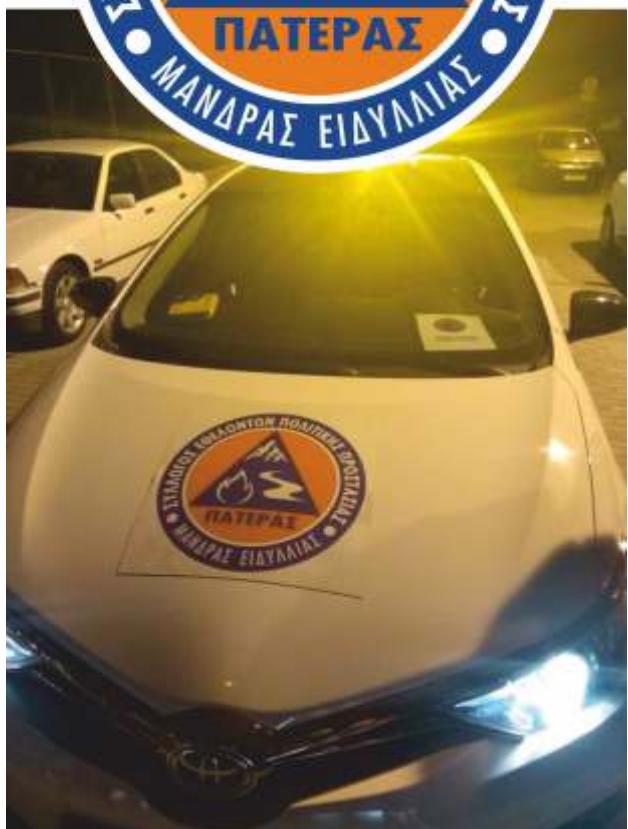
Η αποφυγή τέτοιων αποκαρδιωτικών συμβάντων στο μέλλον είναι στο κέρι όλων μας.

Ο σύλλογος μας είναι ανοιχτός για τον καθένα που επιθυμεί να βοηθήσει σε αυτόν το δύσκολο αγώνα.

Ευχαριστούμε τους αδελφικούς συλλόγους **ΟΜΑΔΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΜΕΓΑΡΙΤΩΝ (Ο.Ε.Μ.)**, **ΣΕΔΑΠ**, **Πυροσβεστικό Σώμα Εθελοντών Ν. Βουτζά-Προβαλίνθου** που συνέδραμμαν στο έργο μας και βρέθηκαν από την πρώτη στιγμή δίπλα μας προς αρωγή της περιοχής μας.

Η συμβολή και η συνδρομή όλων είναι απαραίτητη. Η ικανοποίηση δε που βιώνεις προσφέροντας στο κοινωνικό σύνολο είναι αξεπεράστο συναίσθημα.

Ευχαριστούμε όλα τα ενεργά μέλη του συλλόγου για τη συνδρομή τους στον κοινό στόχο.

Τα νέα του Ποδηλατικού Συλλόγου Μάνδρας "West Coast"

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 1

Η ομάδα μας συμμετείχε στο **Πανελλήνιο πρωτάθλημα ορεινής ποδηλασίας marathon** στο νέο Πετρίτσι Σερρών, σε μια διαδρομή 64 χιλιομέτρων η οποία περνούσε και μέσα από το ιστορικό **Οχυρό Ιστίμπεν**. Ο αθλητής μας **Θοδωρής Πετρίδης** παρόλο που προπορευόταν στο μεγαλύτερο μέρος του αγώνα, έκασε την φανέλα του πρωταθλητή Ελλάδος για 30^η και στέφθηκε δευτερος πανελληνιούκης.

Ο **Μανωλάς Κωνσταντίνος** στην κατηγορία **masters** τερμάτισε στην 6^η θέση γενικής.

Ο **Σκόρδας Ιωάννης** και ο **Βαρελάς Γεώργιος** τερμάτισαν στην 18^η και 26^η θέση αντίστοιχα στις κατηγορίες τους.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 2

Στην περιοχή της **Κιάφα**, μετά την εκκλησία του **Άγιου Γεωργίου**, ακολουθώντας τον δρόμο με άσφαλτο στις 4 Σεπτεμβρίου φτιάχτηκε μια **μικρή πίστα** και υποδέχθηκε τους μικρούς υποψήφιους αθλητές δίνοντας την δυνατότητα να δουν και να ενημερωθούν σχετικά με το άθλημα της ποδηλασίας. Όλοι έμειναν ενθουσιασμένοι και με καμόγελα για τρεις ώρες έκαναν την προπόνηση τους.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 3

Το φθινόπωρο σηματοδοτεί τη μετάβαση από το καλοκαίρι στα κειμώνα, όμως για την ποδηλασία σηματοδοτεί την έναρξη των αναβάσεων. Έτοι μη ομάδα μας συμμετείχε στην **ανάβαση Πεντέλης** στις 25 Σεπτεμβρίου με την αθλήτρια **Αδάμη Αλεξάνδρα** η οποία τερμάτισε πρώτη στην κατηγορία γυναικών ενώ την επόμενη μέρα στην **ανάβαση Φυλής** Δεύτερη αγωνιστική ημέρα για την ομάδα μας στην ανάβαση Φυλής η **Αδάμη Αλεξάνδρα** βρέθηκε πάλι στο βάθρο τερματίζοντας στην 2^η θέση.

Στο βάθρο επίσης βρέθηκε και ο αθλητής μας **Άγγελος Μισίας** ο οποίος στην κατηγορία **Μάστερ Α** τερμάτισε στην 2^η θέση.

Στην **κατηγορία ανδρών** έλαβαν μέρος **Βεργόπουλος Ευάγγελος** 15^η θέση, **Χατζηκανελλός Αριστείδης** 17^η θέση, **Παπανικολάου Δημήτρης** 18^η θέση και **Ντάρδας Ηρακλής** στην 20^η θέση.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στους αθλητές μας **Καραβούλια Κωνσταντίνο** και **Ματσικούλη Χαράλαμπο** για την εμψύχωση των αθλητών και το φωτογραφικό υλικό.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 4

Την **Τετάρτη 22 Σεπτεμβρίου** ο χορηγός της ομάδας μας **Molossos - Workwear & More**, έκανε **εγκαίνια** στο καινούργιο κατάστημα του, **Πειραιώς 157 Άγιος Ιωάννης Ρέντης**.

Η εταιρία **Molossos** δημιουργήθηκε από μία έμπειρη ομάδα επαγγελματιών στο χώρο των μέσων ατομικής προστασίας και ρούχου εργασίας με σκοπό να σας προσφέρει μία προσεκτικά επιλεγμένη σειρά προϊόντων από τις πλέον κορυφαίες εταιρίες της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Ευχόμαστε μια καλή πορεία στο νέο κατάστημα και ευχαριστούμε για την στήριξη όλα αυτά τα χρόνια.

Ο Φίλαυτος δεν μπορεί να είναι ελεύθερος. Η φιλαυτία είναι «καρκίνος» της ψυχής

Του αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Ηφιλαυτία είναι καρκίνος της ψυχής και υπάρχει από τον πρώτο άγθρωπο μέχρι και τις μέρες μας. Να αγαπάς τον εαυτό σου είναι με απλά λόγια η φιλαυτία. Και θα ρωτούσε κάποιος είναι κακό αυτό; Το δύτιμα είναι ότι αγαπάς τον «παλαιό» εαυτό σου.

Πως θα καταλάβω αν είμαι φίλαυτος;

Και η γαστριμαργία και ο εγωισμός και το πείσμα και η δύναμις «πρακτορείο», κατά τον Ήσιο Παΐσιο, έχουν την φιλαυτία. Και πιο απλά: «...άλλος από φιλαυτία δυταίει το βόλειμά του, την ανάπαισή του, και δεν λογαριάζει κανέναν. Άλλος φροντίζει σχολαστικά για το φαγητό του, τον ύπνο του, μην τυχόν και πάθει τίποτα η υγεία του. Άλλος δυτά να τον υπολογίζουν, να τον εκτιμούν και όταν, έστω και λίγο, αν δεν του δώσουν σημασία πέφτει σε θλίψη, στεναχώρια, αντιδρώντας και διαμαρτυρόμενος.

Πως γίνεται κάποιος φίλαυτος;

Αυτό ξεκινάει από την πολύ μικρή ηλικία. Συνήθειες, εκδηλώσεις, ακόμα και εορτές τρέφουν κατά βάση την φιλαυτία. Τονίζεται ιδιαίτερα η μέρα που γεννήθηκε κάποιος και όχι η μέρα που βαπτίστηκε, η οποία είναι όντως σημαντική μέρα. Σε παιδικές γιορτές «αποθεώνεται» το παιδί και έτσι σιγά σιγά, χωρίς συχνά να το θέλουμε, γίνεται ένα παιδί που τα πάντα τα θέλει για τον εαυτό του, που αδυνατεί να μοιραστεί χαρές, συναισθήματα και βέβαια υλικά αγαθά και απολαύσεις. Παλαιότερα στην Ορθόδοξη Παράδοσή μας το κέντρο της χώρας μας, της οικογενείας μας, των φίλων μας ήταν ο Χριστός. Αυτό έχει σίγουρα αλλάξει, ο Χριστός δεν είναι στο κέντρο, η θέση του έχει μετακινηθεί. Στο κέντρο μπήκε το «εγώ» πάσις φύσεως. Άλλαξαν οι προτεραιότητες στην προσωπική μας πυραμίδα. Και έτσι χτίζουν στην άμμο, τις διαπροσωπικές μας σχέσεις, τις οικογένειές μας, την χώρα μας. Δεν μπορεί στο κέντρο να βρίσκεται και ο Χριστός και ο εαυτός.

Και επιφέρει συνέπεια αυτή η απόρριψη του Χριστού και η «λατρεία» του εαυτού;

Ναι, ο άγθρωπος δεν είναι χαρούμενος. Έχει ένα κενό παρόλη την προσπάθεια να γεμίσει την ψυχή του με άλλες χαρές. Δεν θα δημιουργεί την ευτυχία ποτέ, τρέχοντας πίσω από ιδογείς του κόσμου αυτού. Η χαρά είναι σύντομη και την ακολουθεί η οδύνη. Ήγειρε τα έχεις όλα, κάτι λείπει. Κάτι που δημιουργεί στην καρδιά ένα κενό. Έχεις τα πάντα και δεν χαίρεσαι τίποτα.

Και πώς θα αποφύγω μια τέτοια κατάσταση; Τι χρειάζεται να κάνω;

Να «πετάξεις» για να «πετάξεις»! Χρειάζεται να πάρεις απόσταση από τον εμπαθή χαρακτήρα σου. Να απομάκρυνθούν τα βαρίδια του, ώστε να μπορέσεις να πετάξεις ψηλά. Αν ο άγθρωπος «πετάξει» τον παλαιό εαυτό του, τότε ο Θεός θα τον «γεμίσει» με τρόπο θαυμαστό. Δεν είναι εύκολο αυτό το «πέταγμα», θέλει κόπο και πνευματική εργασία μεγάλη. Οι άγιοι λέγουν «δώσε πνεύμα, λάβε πνεύμα» και όντως αποτελεί μεγάλη αλήθεια αυτό. Το Ξερίζωμα των παθών και κυρίως αυτό του εγωισμού και της φιλαυτίας είναι από το πιο δύσκολα εγχειρήματα. Δάκρυα και ιδρώτα θέλει η απαλλαγή από αυτά, γιατί έχουν φωλιάσει στην αγθρώπινη ψυχή, «θρόνιασαν!». Μέσα μας έχουμε τις κακές ρίζες, που ονομάζονται παθη και τους κακούς καρπούς, που ονομάζονται αμαρτίματα. Και τα δύο μειώνονται και χάνονται, «θεραπεύονται» τελικά με τα Μυστήρια της Εκκλησίας, ή πιο καλά μεταστρέφονται τα ίδια σε αρετές. Υπάρχει μια λέξη που οι άγθρωποι την αποφεύγουμε, αλλά είναι η λύση για πολλά δυτήματα και θέματα. Λέγεται ταπείνωση. Επιτρέπει καθημερινά ο Θεός πολλά πράγματα να συμβαίνουν, όχι τυχαία, για να αποκτηθεί αυτό το πολύτιμο «φάρμακο». Συχνά όμως δεν τα βλέπουμε ή δεν θέλουμε να τα δούμε και αν τα δούμε, τα προσπερνάμε. Είναι όλος ο κόσμος «στημένος» διαφορετικά, και η «ταπείνωση» δεν ευδοκιμεί, δεν υφίσταται και μάλιστα θεωρείται άχριστη, ξεπερασμένη, εν πολλοίς ανόπτη. Το κλειδί όμως το ρίχνει μπροστά μας και εμείς απλώς ή δεν το βλέπουμε ή το πατάμε, ή το πετάμε. Έλεγε ο μακαριστός γέροντας Παΐσιος: «...για την απέκδυση του παλαιού αγθρώπου δεν χρειάζονται δυνάμεις σωματικές· ταπείνωση χρειάζεται».

Κάποιοι λένε πως φταίει... ο "δαίμων του τυπογραφείου". ΜΗΝ τους πιστεύετε!

K

άποιοι κακοπροαίρετοι και, ίσως, "αντεθνικώς σκεπτόμενοι", διατυπανίζουν κατά καιρούς ότι «εκεί που τελειώνει η λογική, αρχίζει ο στρατός». Υπάρχει μάλιστα η πληροφορία ότι πριν από κάποιες δεκαετίες αυτό ήταν γραμμένο σε επγραφή σε πύλη Κέντρου Εκπαιδεύσεως.

Κάποιοι άλλοι, επίσης κακοπροαίρετοι και συνήθως "απολύτως και μόνον εθνικώς σκεπτόμενοι" [τόσον "εθνικώς", που δεν μπορεί να είναι "σκεπτόμενοι"...] διατυπώνουν την άποψη ότι «ο στρατός μπορεί να κάνει τα πάντα!».

Ο γράφων, πάλι, έχει σχηματίσει την άποψη, διαβάζοντας αυτά που κυκλοφορούν στο διαδίκτυο, ότι MONON ο Τσακ Νόρις μπορεί να κάνει τα πάντα, π.χ. [ενδεικτικώς αλλά ουκί περιοριστικώς] να νικήσει σε τρίλιζα με μόλις δύο κινήσεις, να κλειδώσει ένα συρτάρι έχοντας προλάβει να ρίξει το κλειδί μέσα σ' αυτό, να μετρήσει μέχρι το άπειρο [φήμες λένε ότι το έχει κάνει ήδη τουλάχιστον δύο φορές], να τετραγωνίσει τον κύκλο, να φτιάξει κύκλο με μόλις 300 μοίρες, να μιλήσει Braille κ.λπ. Α, να μνη ξεχάσω: Είναι και ο μόνος που γνωρίζει το όνομα του "άγνωστου στρατιώτη". Και τα λοιπά...

Μεμονωμένες υπερφυσικές ιδιότητες έχει διαρρεύσει, κατά καιρούς, πως έχουν και άλλοι ήρωες ανεκδότων [ή ήρωες – ανέκδοτα]. Δεν θα ξεχάσω, για παράδειγμα, εκείνον τον Έβραιό που κατάφερνε, για να μπορεί να εργάζεται αδιαλείπτως, "γύρω – γύρω να είναι Σάββατο και στον τόπο του να είναι Παρασκευή". Η εκείνον τον Χριστιανό που είχε το χάρισμα να βαφτίζει το κρέας... κουνουπίδι, ώστε να μπορεί να τρώει χωρίς να αμαρτάνει. Και τα λοιπά...

Αυτό που φαίνεται πως κανείς [ούτε ο Τσακ Νόρις!] δεν έχει καταφέρει ακόμα, είναι να προσθέσει μια επιπλέον ημέρα στην χρονιά.

Μόνο στον στρατό θα μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο. Ή, ακόμα σωστότερα, στον... απόστρατο! Κυριολεκτώ. Και αν δεν με

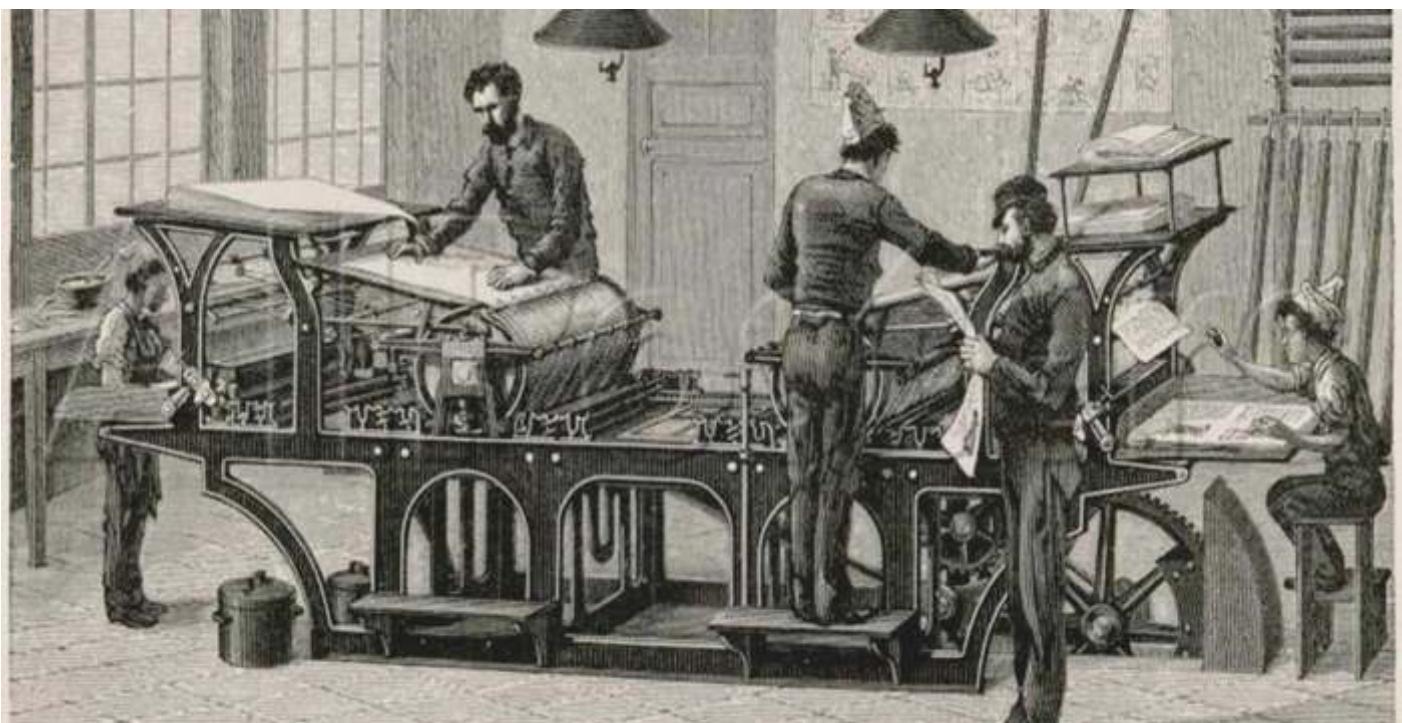
πιστεύετε, δείτε το παρακάτω περιοδικό: «Απόμαχος. Στρατιωτικόν περιοδικόν σύγγραμμα». Εκδιδόταν στην Αθήνα στα μέσα του 19^{ου} αιώνα.

Το φύλλο με αριθμό 23 του εν λόγω περιοδικού, λοιπόν, που, κατά τον εκδότη ή τον συντάκτη του, ήταν [ταυτοχρόνως] και "τεύχος IA", εκδόθηκε στις 30 Φεβρουαρίου 1859.

Ναι, στις 30 του μηνός Φεβρουαρίου, γιατί σας κάνει εντύπωση δηλαδή; ΟΛΑ είναι δυνατά! Και φταίτε εσείς που δεν είστε προετοιμασμένοι ανά πάσα στιγμή να συναντήσετε ένα θάύμα στη ζωή σας!

Με "φουρκίσατε", τώρα! Φεύγω! «Άντε και αντίο, θα σας δώ στο πλοίο, στις τριανταδύο, του άλλου του μηνός!... [Δεν το λέω εγώ. Άλλος το έχει πει και το έχει τραγουδήσει, εδώ και πολλά χρόνια!...]

Στέφανος Λουμάκης

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΜΕΝΙΔΗΣ, ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ «Την Ελευσίνα την έρωτεύτηκα»

Πειραιώπης γέννημα-θρέμμα, έφτασε στην Ελευσίνα με τη γυναίκα και τα τέσσερα παιδιά του το 1979. Θέλοντας να τη γνωρίσει καλύτερα, άρχισε να αναζητά εκδόσεις και βιβλία που αναφέρονταν σε αυτήν. Συνέχισε μαζεύοντας ό,τι οι άλλοι είχαν για πέταμα - πολύ τιμολόγια, αφίσες, διαφημιστικά φυλλάδια, αναπτήρες, στυλό, εισιτήρια θεαμάτων, εφημερίδες, ακόμα και σακουλές με το λογότυπο καταστημάτων της πόλης. Σήμερα δεν πιάρχει πληρέστερο και πιο οργανωμένο αρχείο για την ιστορία της Ελευσίνας από της οικογένειας του Γιάννη και της Αλεξάνδρας Καλομενίδη. «Ο περιοδικόμενος δεν το κρύβουμε στα συρτάρια, προσπαθούμε να μεταδώσουμε τη γνώση που αποκτάμε και στους άλλους. Εκδίδουμε έντυπα και βιβλία, τα οποία χαρίζουμε σε όποιον ξέρουμε πώς θα τα εκτιμήσει. Καππρος Θεού, δεν τι ούλαμε τίποτα», λέει ο κ. Καλομενίδης. Τον ωρά τι σημαίνει για εκείνον η Ελευσίνα. «Έχεις έρωτεύτηκε ποτέ στη ζωή σου; Τι ήταν αυτό που έκανε την καρδιά σου να χτυπά γι' αυτό τον άνθρωπο; Οι ήταν μελαχρινός; Αδύνατος; Ψηλός; Γαλανομάτης; Στην ουσία μπορεί και να μην ήταν τίποτα από αυτά. Ο έρωτας είναι μια ιστορία που πιλόθεις στο μυαλό σου, δεν είναι μαθηματικά για να τον αναλύσεις. Κάπως έτσι πηγή πάπιρα κι εγώ με την Ελευσίνα. Την έρωτεύτηκα...».

Γιάννης Καλομενίδης. Ο καλός φίλος μας. Ο συνεργάτης μας.

Τον έχασαμε πριν έναν χρόνο, στις 15 Αυγούστου 2020.

Μας κληροδότησε τουλάκιστον ένα: Την αγάπη για την έρευνα.

Καρόπος της αυτό που σήμερα επαναδημοσιεύουμε:

Ένα άρθρο γι' αυτόν, που είχε δημοσιευτεί στο τεύχος 280 της 12-10-2008 του περιοδικού «Κ» της «Καθημερινής».

Χωρίς κανένα σχόλιο.

Φίλε Γιάννη, δεν σε ξεκνάμε! Και προσπαθούμε να συνεχίσουμε το έργο σου.

έτος 22ο, αρ. τεύχους 98, τριμηνη έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN: 1109-2653
ISSN (Online): 2241-4037

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

AP. ΛΔΕΙΑΣ 506/2001 TAX. ΜΑΝΔΡΑΣ